C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.1r-867/24 Judecătoria Orhei, sediul Central
Judecător: Proca Mihail

D E C I Z I E
În numele Legii

01 aprilie 2025 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
Având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată Ion Talpa
Judecătorii Ecaterina Arseni, Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul avocatului Vitalii Lazăr în interesele inculpatului Stamati Vasile ***** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 aprilie 2024, pe cauza penală de învinuire a lui:

> **Stamati Vasile** *****, născut la *****, IDNP *****, originar și domiciliat în *****, moldovean, nesupus militar, divorțat, are la întreținere doi copii minori, studii medii incomplete, neangajat în câmpul muncii, deține *****, cetățean al Republicii Moldova, cu antecedente penale;

în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal RM.

Cauza s-a aflat în procedură de examinare:
Instanța de fond: 26.03.2024-17.04.2024;
Instanța de recurs: 20.12.2024-01.04.2025.

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul raportor, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 aprilie 2024, Stamati Vasile a fost recunoscut vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal RM, cu aplicarea prevederilor art. 80/1 alin.(1) din Codul penal, s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, care

potrivit art.72 alin.(4) din Codul penal, s-a dispus a fi executată în penitenciar de tip închis.

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (1) din Codul penal, pentru cumul de sentințe, s-a adaugat parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei stabilită prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18.12.2023 (101 ore muncă neremunerată în folosul comunității) și înlocuită în condițiile art. 87 alin. (1) din Codul penal, adică sub formă de închisoare pe un termen de 25 (douăzeci și cinci) zile, și s-a stabilit inculpatului Stamati Vasile *****, pedeapsă definitivă, sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) ani și 10 (zece) zile, care conform art. 72 alin. (4) din Codul penal, urmează să fie executată în penitenciar de tip închis.

Potrivit prevederilor art.103 alin.(1) și (3) din Cod penal, concomitent cu pedeapsa principală, s-a aplică în privința inculpatului Stamati Vasile, tratament medical forțat.

Termenul de executare a pedepsei sub formă de închisoare, aplicată lui Stamati Vasile *****, prin prezenta sentință, s-a calculat din momentul pronunțării sentinței, 17 aprilie 2024, cu includerea în termenul pedepsei, a termenului deținerii în stare de arest, de la data de 23.01.2024, până la 17.04.2024.

Măsura preventivă, arestarea preventivă aplicată lui Stamati Vasile *****, s-a menținut, până la rămânerea definitivă a prezentei sentințe.

Corpurile delicte: un topor cu mâner din lemn, un cuțit cu mâner din lemn, un scaun deteriorat în două, o parte laterală a scaunului, un pulover de culoare gri deschis, o sacoșă de culoare albastră cu alb, o față de pernă, o scurtă de culoare neagră, calușul din material, care se păstrează în camera de păstrare a corpurilor delicte al IP Orhei, din momentul devenirii definitive a sentinței, de nimicit.

Corpul delict, un telefon mobil de model ”BQ”, care se păstrează în camera de păstrare a corpurilor delicte al IP Orhei, din momentul devenirii definitive a sentinței, de restituit succesorului părții vătămate Leahu Maria.

S-a încasat de la inculpatul Stamati Vasile *****, în beneficiul bugetului de stat, suma de 43 262 (patruzeci și trei mii două sute șaizeci și doi) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunţa sentinţa, prima instanță, *în fapt,* a constatat că ***Stamati Vasile*** *****, în perioada 16-17 ianuarie 2024, ora exactă nefiind stabilită de către organul de urmărire penală, aflându-se la domiciliul cet. Andronachi Dionisie, situat în *****, urmărind scopul omorului intenționat, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale pagina 2 din 15 acționând cu intenție directă, pe fonul unui conflict iscat spontan și consumului de alcool, i-a aplicat multiple lovituri cu picioarele peste diferite părți ale corpului și lovituri în regiunea capului cu un obiect dur contondent, scaun din lemn, cauzându-i leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală deschisă, plăgi contuze pe cap şi față, hemoragii

în țesuturile moi epicraniene; regiunea fronto-temporooccipitală dreaptă şi în mușchiul temporal drept, fractură înfundată os temporooccipital drept, hemoragii totale în leptomeninge, cu erupere în ventriculii cerebrali şi cerebel, excoriații pe față şi abdomen, echimoze pe ambele mâini, care conform raportului de expertiză judiciară nr.202425C0026 din 13 martie 2024, în comun, conform pericolului pentru viață se califică ca vătămare corporală gravă și în rezultatul cărora a survenit moartea lui Andronachi Dionisie.

În ședința de judecată, inculpatul Stamati Vasile a declarat că îi sunt cunoscute probele administrate în cadrul urmăririi penale, recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii care îi este imputată şi nu dorește administrarea altor probe. În acest sens, în conformitate cu art. 364/1 din Codul de procedură penală, a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

Cauza penală a fost examinată conform art. 364/1 CPP RM în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Împotriva sentinței instanței de fond, în termen, a declarat recurs avocatul Vitalii Lazăr în interesele inculpatului Stamati Vasile, care solicită casarea parțială a sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17.04.2024, dosar penal nr. 1-87/2024, în partea ce ţine de aplicarea pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărîri în partea pedepsei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu stabilirea inculpatului Stamati Vasile, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani 6 luni 10 zile închisoare, fără aplicarea tratamentului medical forțat şi cu respingerea solicitării de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpat.

În susținerea cerințelor recursului, invocă următoarele argumente:

-consideră sentinţa de condamnare, parţial nefondată şi neîntemeiată, pasibilă de a fi casată din motivul stabilirii în privinţa acestuia a unei pedepse prea aspre;

-la emiterea sentinţei, consideră, că era posibil de individualizat pedeapsa şi de aplicat pedeapsa minimă. Reieşind din materialele dosarului, cauza penală nominalizată a fost examinată în procedura simplificată prevăzută la art. 80/1 Cod penal;

-Stamati Vasile a fost provocat de către partea vătămată, ba mai mult ultimul indică faptul că partea vătămată l-a atacat cu un cuţit, apoi cu toporul;

-Stamati Vasile a colaborat cu ancheta pe tot parcursul urmăririi penale, a oferit declaraţiile detaliate şi oneste, s-a prezentat la citaţia organului de urmărire penală, a participat la acţiuni procesuale, a participat la verificarea declaraţiilor la faţa locului etc.;

-pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială şi să realizeze scopurile legii penale şi pedepsei penale, in strictă conformitate cu dispoziţiile părţii generale a Codului Penal şi stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială;

-limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei şi reflectă gravitatea infracţiunii săvîrşite. Gravitatea acesteia constă în modul şi mijloacele de săvîrşire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse;

-cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracţiunii săvîrşite, se stabileşte avînd în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situaţia materială, familială sau socială, prezenţa sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvîrşirea infracţiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului;

-astfel, la stabilirea pedepsei penale, instanţa nu ţinut cont de persoana inculpatului, a recunoscut săvîrşirea faptelor invocate în rechizitoriu, se căieşte sincer de cele săvîrşite. declaraţiile acesteia au importanţă deosebită la stabilirea adevărului pe cauza penală menţionată, aplicîndu-i o pedeapsă disproporţional de mare în raport cu circumstanţele în care a fost comisă fapta infracţională şi urmările prejudiciabile, în acest sens urmînd a se reţine şi faptul că pedeapsa şi modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în aşa fel îneît inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale şi evitarea în viitor a săvîrşirii unor fapte similare;

-or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariţia unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire şi de neîncredere in lege, fapt ce poate duce la consecinţe contrare scopului urmărit, astfel sancţiunea aplicată nici pe departe nu-şi va atinge scopul;

-astfel consideră, că pedeapsa cu închisoare cu executarea reală este prea aspră.

Potrivit art. 145 alin (1), avem următoarele limite ale pedepsei- de la 10 la 15 ani închisoare;

Având în vedere, art. 80/1, limitele urmează de redus cu 1/4. Astfel limitele variază de la 7 ani 6 luni închisoare până la 11 ani 3 luni închisoare. Consideră că era posibil de aplicat pedeapsa de 7 ani 6 luni închisoare iar prin cumul cu pedeapsa neexecutată integral din sentinţa, în total 7 ani 6 luni şi 10 zile;

-cât priveşte cheltuielile de judecată: consideră că urma de respins această solicitare a acuzării, or, potrivit art. 227 Cod de procedură penală, (3) Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate;

-cât priveşte tratamentul forţat, indică că art. 103 Cod Penal prevede, (1) În caz de săvîrşire a infracţiunii de către o persoană care suferă de dependenţă de alcool sau de dependenţă de droguri, dacă există avizul medical corespunzător, instanţa de judecată, din oficiu ori la cererea procurorului sau a organului de ocrotire a sănătăţii, concomitent cu pedeapsa pentru infracţiunea săvîrşită, poate să aplice acestei persoane tratamentul medical forţat;

-astfel consideră neîntemeiată dispunerea tramanetului forţat, or la dosar lipseşte avizul medical corespunzător, ba mai mult potrivit raportului de expertiză ultimul este responsabil. Iar în sentinţă nu este individualizat care anume tratament se propune, fiind indicat doar: "tratament medical forţat.” Fiind o noţiune prea largă care lasă o marjă de discrete disproporţionată.

Potrivit art. 447 al.(1) și (2) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

Procedura înștiințării legale a participanților la proces în temeiul art. 447 al. (1) art. 447 al. (2) CPP RM a fost executată, cu explicarea participanților dreptului de a depune referință pe marginea recursului declarat.

La cauză, referințe de către participanții la proces nu au fost depuse.

Verificând argumentele invocate în recursul declarat, prin prisma probelor administrate, legalitatea şi temeinicia sentinţei atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de avocatului Vitalii Lazăr în interesele inculpatului Stamati Vasile urmează a fi respins ca fiind nefondat.

Conform art. 449 al. (1) pct. 1) lit. a) CPP RM, *judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii*: *respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Judecînd cauza penală, instanţa de fond a verificat complet, sub toate aspectele şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinenţei, concludenţei, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăţia inculpatului Stamati Vasile şi a făcut o încadrare juridică justă a acţiunilor acestuia în baza art. 145 alin. (1) Cod penal RM.

Instanţa de fond a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, iar concluziile făcute de instanţa de fond privind vinovăţia inculpatului în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod penal RM, reţinute în sarcina lui Stamati Vasile rezultă pe deplin din probele administrate, cărora le-a fost dată o apreciere legală sub toate aspectele.

La părerea Colegiului penal, probele administrate pe cauză corespund cerinţelor stipulate de art. 101 CPP, adică sunt pertinente, concludente, utile pentru a putea fi puse la baza sentinţei de condamnare, fiind în coroborare între ele şi demonstrînd pe deplin vinovăţia lui Stamati Vasile în sensul învinuirii aduse, în deplină măsură.

Referitor la pedeapsă care de fapt este latura contestată, se apreciază că instanţa de fond, la stabilirea pedepsei a ţinut cont şi s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfinţite în art. 61 al. (2) Cod penal, precum şi de

criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, stabilindu-i inculpatei o pedeapsă echitabilă faptelor infracționale săvîrşite, care corespunde împrejurărilor cauzei, normelor legale şi care va atinge scopul de corectare şi reeducare.

Colegiul penal reţine că materialele cauzei penale denotă faptul că inculpatul, prin înscris autentic, a solicitat judecarea cauzei conform procedurii simplificate prevăzute de art. 364/1 al. (1) CPP RM, declarînd că recunoaşte faptele de care este învinuit şi este de acord ca judecata să se facă în baza probelor administrate în cursul urmăririi penale.

Faptele infractorice săvîrşite de către inculpat au fost confirmate în instanţa de fond prin probele administrate, cărora instanța de fond le-a dat o apreciere obiectivă, iar la baza sentinței just au fost puse şi probele scrise administrate pe caz şi analizate de către instanţa de fond.

Totodată, Colegiul Penal apreciază că instanţa de fond, la stabilirea pedepsei, a ţinut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei consfinţite în art. 61 al.(2) Cod penal, precum şi de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art. 75 Cod penal care prevăd scopul pedepsei penale de restabilire a echităţii sociale, de corijare a celui condamnat, de prevenirea săvîrşirii de el a noi infracţiuni, stabilind inculpatului Stamati Vasile o pedeapsă echitabilă faptei infractorice comise, pedeapsă care corespunde împrejurărilor cauzei, normelor legale şi va atinge scopul de corectare şi reeducare a inculpatului.

Instanţa ţine să menţioneze că individualizarea pedepsei constă în obligaţiunea instanţei de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară şi suficientă pentru realizarea scopurilor legii şi pedepsei penale.

Potrivit art. 75 al. (1) Cod penal şi art.394 al. (2) pct. 1) CPP, *persoanei recunoscute vinovate de săvîrşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal şi în strictă confor*mitate cu dispoziţiile Părţii generale a Codului penal.

Totodată, Colegiul penal indică că instanța de fond, la stabilirea pedepsei în privința inculpatului, corect a aplicat prevederile art. 80/1 Cod penal RM, potrivit cărora, *în cazul în care inculpatul a recunoscut săvârşirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, acesta beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute în Partea specială a prezentului cod în cazul pedepsei cu amendă, cu muncă neremunerată în folosul comunității sau cu închisoar*e, adică normă legală în vigoare și aplicabilă la data comiterii faptei infracționale.

Respectiv, sancțiunea art. 145 alin. (1) Cod penal RM prevede în calitatea de pedeapsă cu închisoare de la 10 la 15 ani.

Reieșind din aplicarea prevederilor art. 80/1 Cod penal RM, inculpatul Stamati Vasile beneficiază de o reducere cu 1/4 din limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare de la 7 ani și 6 luni la 11 ani și 3 luni.

Referitor la personalitatea inculpatului Stamati Vasile, s-a stabilit că inculpatul este nesupus militar, cu studii medii incomplete, divorțat, are la întreținere doi copii minori, neangajat oficial în câmpul muncii, anterior a fost condamnat, este la evidența medicului ***** cu diagnoza *****

Circumstanţele stabilite pe cauză au şi determinat instanţa de fond să aplice inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 10 ani 10 zile închisoare prin aplicarea prevederilor art. 80/1 și art. 85 alin. (1) Cod penal RM, în limitele prevăzute de sancțiunea articolului pentru care a fost condamnat, reţinute în sarcina inculpatului, luînd în consideraţie faptul că inculpatul a acceptat judecarea cauzei în baza probelor administrate la urmărirea penală, recunoașterea vinei, căința sinceră de comiterea infracțiunii incriminate, lipsind temeiuri legale de aplicare în privința inculpatului a unei pedepse cu închisoarea pe un termen în limita minimă de 7 ani 6 luni 6 zile, după cum solicită avocatul în recursul declarat.

Colegiul penal indică că instanța de fond, la stabilirea pedepsei inculpatului, în conformitate cu art. 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracţiunii săvîrşite care conform legii penale face parte din categoria infracţiunilor deosebit de grave, de personalitatea vinovatului care anterior, s-a căit sincer de faptele comise, de lipsa în speță a circumstanțelor agravante și atenuante.

Totodată, Colegiul penal notează că Stamati Vasile anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 18.12.2023, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320/1 din Codul penal, și stabilită pedeapsa sub formă de 150 (o sută cincizeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității (f.d.148-151).

Astfel, reieșind din circumstanțele reținute, se constată că inculpatul Foleșteanu Daniel, anterior fiind condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 320/1 Cod penal RM la pedeapsa neprivativă de libertate – muncă nemunerată în folosul comunității, nu a tras concluziile necesare și din nou, a comis o altă infracțiune intenționată care se califică ca fiind una deosebit de gravă, în stare de recidivă conform prevederilor art. 34 alin. (1) Cod penal RM.

În conformitate cu art.76 din Codul penal, în calitate de circumstanță atenuantă în privința inculpatului Stamati Vasile, de către instanță s-a reținut căința sinceră, că are la întreținere 2 copii minori.

Circumstanțe agravante, în conformitate cu prevederile 77 din Codul penal, în privința inculpatului Stamati ***** au fost reținute, că la locul de trai se caracterizează negativ și că anterior a fost condamnat pentru diferite infracțiuni intenționate, inclusiv cu pedeapsă sub formă cu închisoare cu executare.

La fel, Colegiul penal indică că instanța de fond corect și întemeiat a ținut cont de toate circumstanţele cauzei, personalitatea inculpatului, care anterior a fost judecat, nu este angajat în câmpul muncii, potrivit concluziilor raportului de expertiză judiciară nr.202435A0103 din 22.02.2024, Stamati Vasile ***** de maladie psihică cronică nu suferă, dar prezintă diagnosticul: „*****”, potrivit informației de la IMSP Spitalul raional Orhei, nr.02/01-16/184 din 26.01.2024, Stamati Vasile se află la evidența medicului ***** cu diagnosticul *****. (f.d.161), considerând că pentru realizarea actului de justiţie este necesară stabilirea inculpatului a unei pedepse sub formă de închisoare, pe termen de 10 ani 10 zile.

Astfel, reieşind din circumstanţele cazului, ţinând cont de scopul pedepsei penale, şi anume, prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea inculpatului, cât şi a altor persoane, instanţa de judecată întemeiat și legal a stabilit lui Stamati Vasile pedeapsa cu închisoare pe termen de 10 ani 10 zile, deoarece pedepsele fixate anterior nu şi-au atins scopul, fiind imposibilă corectarea şi reeducarea lui fără izolarea de societate.

În sensul enunţat, alegaţiile apărătorului privind necesitatea stabilirii în privinţa inculpatului a unei pedepse în limita minimă prevăzută de art. 415 alin. (1) Cod penal prin prisma prevederilor art.80/1 Cod penal RM, or, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen mai mic, nu va atinge scopul de corecţie prevăzute de art. 61 Cod penal, în condiţiile în care pedepsele anterioare nu au avut efect, acesta săvârşind o infracțiune de omor intenționat a unei persoane.

Colegiul penal constată că în speță nu există temei legal pentru casarea sentinţei în latura aplicării pedepsei, astfel, nu pot fi admise solicitările invocate în recursul declarat referitor la stabilirea în privința inculpatului Stamati Vasile a unei pedepse cu închisoare pe termen de 7 ani 6 luni 10 zile.

La acest capitol, Colegiul remarcă faptul că pedeapsa este echitabilă cînd ea impune infractorului lipsuri şi restricţii ale drepturilor lui proporţionale cu gravitatea infracţiunii săvîrşite şi este suficientă pentru restabilirea echităţii sociale, adică a drepturilor şi intereselor victimei, statului şi întregii societăţi, perturbate prin infracţiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea săvîrşirii de noi infracţiuni atît de către condamnat, precum şi de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blîndă generează dispreţ faţă de ea şi nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvîrşirii de noi infracţiuni.

În circumstanţele stabilite ale cauzei penale, Colegiul consideră că pedeapsa cu închisoare cu executare reală va fi efectivă pentru reeducarea şi corijarea inculpatului, va restabili drepturile lezate în urma comiterii infracţiunii, pedeapsă

pe care instanţa de recurs o consideră echitabilă faptelor infracţionale săvârşite şi fiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale şi care va atinge scopul de corectare şi reeducare a inculpatului.

Astfel, pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

În viziunea instanţei de recurs, pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă faptelor infractorice săvîrșite, corespunde normelor legale, instanța de fond corect stabilind pedeapsa sub formă de închisoare cu executarea ei reală reieșind din toate circumstanțele cauzei penale stabilite şi amplu expuse în conţinutul sentinţei contestate.

Subsidiar, Colegiul penal indică, că nu poate fi admisă solicitarea avocatului în interesele inculpatului referitor la respingerea solicitării procurorului de încasare din contul inculpatului Stamati Vasile în contul bugetului de stat a cheltuielilor judiciare, din considerentul că potrivit art. 227 Cod de procedură penală, (3) Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, reieșind din următoarele considerente.

Colegiul penal indică că potrivit prevederilor art. 227 alin. (2) Cod de procedură cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delicte; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, instanța de recurs reține dispoziția alin. (2) art. 229 Cod de procedură penală potrivit căreia, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare... Prin urmare, se atestă că norma dată poartă un caracter facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei. Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal constată, că suma de 43 262 lei a fost necesară pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 202425C0026 din 13.03.2024, în privința cadavrului Andronachi Dionisie (f.d.42- 46), fiind suportate cheltuieli în mărime de 6 552 lei; a raportului de expertiză judiciară nr. 202435A0103 din 22.02.2024, în privința inculpatului Stamati Vasile (f.d.61-65), fiind suportate cheltuieli în mărime de 1 862 lei; a raportului de expertiză judiciară nr. 202405O0041 din 01.03.2024, în privința cadavrului Andronachi Dionisie (f.d.73-77), fiind suportate cheltuieli în mărime de 34 720 lei; a raportului de

expertiză judiciară nr. 202425P0040 din 27.01.2024 în privința inculpatului Stamati Vasile (f.d.52-53), fiind suportate cheltuieli în mărime de 128 lei, iar această sumă reprezintă cheltuieli judiciare în sensul art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală.

Prin urmare, pornind de la relevanțele art. art. 229 alin. (1) şi (3) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare și poate să-l elibereze pe condamnat de plata acestor cheltuieli, total sau parțial.

În acest aspect, Colegiul menționează că prin modificările operate prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, prin care a fost abrogat alin. (2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat, legiuitorul și-a îndreptat voința spre obligarea condamnaților de a achita cheltuielile pentru expertizele judiciare. Careva temei de scutire a inculpatului nu s-a constatat.

S-a constatat că pe cauză au fost suportate cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate în mărime de 43 262 lei, sumă ce urmează a fi încasată din contul inculpatului Stamati Vasile din considerentele, că în legătură cu aceasta, au fost suportate cheltuieli în privinţa administrării probelor, sub incidența căror intră sumele plătite pentru retribuţia cuvenită experţilor…, or, spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sânt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acţiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfăşoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sânt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în faţa căruia se află cauza penală.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârşirea unei infracţiuni, care impune desfăşurarea urmăririi şi a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare sânt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârşirea infracţiunii, temeiul juridic fiind vinovăţia sa infracţională, deoarece fără săvârşirea infracţiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligaţia inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală şi integrală: întrucât săvârşirea unei infracţiuni atrage în mod inevitabil desfăşurarea urmăririi penale si a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligaţia de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată şi partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligaţia de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunţarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanţă.

Astfel, stabilindu-se vinovăţia inculpatului Stamati Vasile în comiterea infracţiunii incriminate, acestuia îi revine obligaţia de a-i restitui statului toate cheltuielile suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză pe cauză.

Subsecvent, Colegiul penal respinge și argumentul invocat de avocat în recursul declarat referitor la faptul, că este neîntemeiată dispunerea tramanetului forţat, or la dosar lipseşte avizul medical corespunzător, ba mai mult potrivit raportului de expertiză ultimul este responsabil. Iar în sentinţă nu este individualizat care anume tratament se propune, fiind indicat doar „tratament medical forţat", fiind o noţiune prea largă care lasă o marjă de discrete disproporţionată.

În această ordine de idei, Colegiul penal indică că potrivit concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. 202435A0103 din 22.02.2024, Stamati Vasile ***** de maladie psihică cronică nu suferă, dar prezintă diagnosticul: „*****", în speță fiind incidente prevederile art. 103 Cod penal.

Potrivit informației de la IMSP Spitalul raional Orhei, nr. 02/01-16/184 din 26.01.2024, Stamati Vasile se află la evidența medicului ***** cu diagnosticul *****. (f.d.161).

Conform art. 103 alin.(1) din Codul penal, în caz de săvîrşire a infracţiunii de către o persoană care suferă de dependenţă de alcool sau de dependenţă de droguri, dacă există avizul medical corespunzător, instanţa de judecată, din oficiu ori la cererea procurorului sau a organului de ocrotire a sănătăţii, concomitent cu pedeapsa pentru infracţiunea săvîrşită, poate să aplice acestei persoane tratamentul medical forţat. Alin. (3), dacă persoanele menţionate la alin. (1) au fost condamnate la pedeapsa cu închisoare, în timpul executării pedepsei ele vor fi supuse unui tratament medical forţat, iar după eliberare din locurile de deţinere, dacă este necesară continuarea unui astfel de tratament, ele vor fi tratate în instituţii medicale cu regim special.

Astfel, reieșind din prevederile art. 103 alin. (1) și (3) din Codul penal, instanța de judecată întemeiat, corect și legal a considerat că, în privința inculpatului Stamati Vasile, concomitent cu pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită, urmează să se aplice tratamentul medical forțat.

În baza celor expuse, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi respins ca nefondat, iar sentinţa instanţei de fond urmează a fi menţinută fără modificări.

Conducîndu-se de art. 449 al. (1) pct. 1) lit. a) Cod de Procedură Penală, Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,

D E C I D E:

Recursul avocatului Vitalii Lazăr în interesele inculpatului **Stamati Vasile** ***** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 aprilie 2024, se respinge ca nefondat, sentință care se menține fără modificări.

Calcularea termenului de pedeapsă pentru inculpatul Stamati Vasile începe din 01.04.2025, cu includerea în termen a perioadei deținerii lui în stare de arest de la 23.01.2024 pînă la 01.04.2025.

Decizia este irevocabilă şi susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul pronunţării ei.

Preşedintele completului, judecător

Judecătorii